

*Studies in
Adventistische
Geloofs-
verwoording*

Als u alles op een rijtje hebt, hoedt u dan voor het domino-effect

Voorplaat: Jacob Jordaens, De Vier Evangelisten, 1625, Louvre, Parijs

Laatste versie 2011-07

**Studies in
adventististische
geloofsverwoording**

Voorwoord

Dit boek is voortgekomen uit een cursus die we de “zeta-cursus” hebben genoemd, in navolging van de alpha-cursus (het evangelie) en de beta-cursus (de christelijke leer). De zeta-cursus heeft als doel een aantal specifiek *adventistische* leerstellingen uit te leggen en op hun merites te beoordelen. Het adventisme is een wereldwijde christelijke stroming en ook al heeft het in de tijd gezien veel van haar oorspronkelijke inzichten behouden, het theologische verwoorden is nog steeds in ontwikkeling en daarom bevat deze cursus tussen de regels door tevens een evaluatie van het aan ons overgeleverde gedachtengoed en spoort het aan tot actief meedenken aan toekomstige verwoordingen.

Het adventisme kent op dit moment, globaal, een viertal stromingen; van uniform denken is in feite geen sprake. Allereerst de *adventistische* conservatieve en de orthodoxe stromingen – niet te verwarren met algemeen christelijke stromingen met dezelfde naam. Wellicht dat oppervlakkig gezien er weinig verschil is op te merken tussen deze twee stromingen, maar bij nadere beschouwing zal toch duidelijk worden dat de conservatieve stroming een grotere nadruk legt op gedrag en moraal, terwijl de orthodoxe stroming een hang heeft naar het soort (leerstellig) adventisme dat in de tweede helft van de negentiende eeuw gangbaar was. De conservatieve stroming zal bijvoorbeeld zonder enig probleem de goddelijkheid van Christus belijden, maar niet alle orthodoxe adventisten zullen dat – verrassend genoeg – zonder meer doen. Het ‘authentieke’ [orthodoxe adventisme](#), ook wel *oorspronkelijk adventisme* genoemd, en het conservatieve adventisme manifesteren zich vrijwel nog alleen als [het perfectionisme](#) ter sprake komt. Overigens is het zo dat het orthodoxe adventisme in Nederland vrijwel uitgestorven is, maar dat het perfectionisme hier en daar opnieuw vorm krijgt in wat we voor het gemak ‘nieuw-fundamentalisme’ zullen noemen.

De derde stroming die we kunnen waarnemen is wat Amerikaanse adventisten de ‘liberale’ zouden noemen, maar in Europa zouden we haar eerder ‘progressief’ willen noemen, een duiding die in de Verenigde Staten ook steeds meer ingang vindt. Het adventistische liberalisme moet niet verward worden met vrijzinnigheid; het liberalisme zoals dat zich in onze kerkgemeenschap manifesteert is sterk ethisch georiënteerd door de problematiek die voortgekomen is uit ons medisch- en ontwikkelingswerk, en verder is ontwikkeld door een groot aantal westerse adventisten met een hoog opleidingsniveau.

Op een aantal vlakken staat het [progressieve adventisme](#) lijnrecht tegenover het conservatieve. Bijvoorbeeld: het eerste zal veel meer de persoonlijke levenssfeer benadrukken, de persoonlijke keuze om iets wel of niet te belijden of te doen; het conservatieve adventisme zal echter veel meer samenhang binnen de gemeenschap van adventisten willen bevorderen en om die reden het *collectieve* standpunt benadrukken, vooral op leerstellig gebied. Zie ook dit [artikel](#). Er is dus een duidelijk verschil van verwoording tussen wat bij adventisten bekend staat als *mainstream adventism*, de grote middenmoot, met aan de rechterflank de ‘orthodoxe’ en/of conservatieve adventisten, en aan de linkerflank de progressieve. Zij zijn allemaal adventisten en ze mogen er allemaal dan ook zijn.

De vierde stroming is de evangelische die in zekere zin in elk van de drie voorgaande groepen te vinden is. Deze stroming is vanaf de tachtiger jaren van de vorige eeuw aan een opmars begonnen, voornamelijk in Amerika en West-Europa, als gevolg van de verschuiving in de christelijke wereld van 'aandacht voor het moralisme' naar 'aandacht voor de christologie en bovenal de pneumatologie' (de leer aangaande Christus en de heilige Geest). Heel wat Europese adventistische *churchplants* zijn aanpassingen van *churchplants* zoals die zich ontwikkeld hebben in de protestantse evangelische stroming, die op haar beurt weer beïnvloed wordt door de charismatische beweging. Ook de Adventkerk leeft niet op een eiland.

De evangelische stromingen zoals zij zich in de christenheid manifesteren zijn veelal doortrokken van conservatieve standpunten en hebben ook een uitgesproken sociale controle binnen de groepen. Iets dergelijks geldt ook voor de adventistische evangelische stroming. Een gevolg is dat zij daardoor minder ruimte biedt voor de persoonlijke levenssfeer dan de progressieve stroming binnen het adventisme. Het verschil zit voornamelijk in de accenten: de evangelische adventist wil benadrukken dat Christus de genade van God zichtbaar heeft gemaakt; de conservatieve adventist zal dat ook doen, maar dat uitdragen d.m.v. tradities en conventies. Wanneer van deze twee een combinatie ontstaat, zal er een neiging ontstaan persoonlijke gedragingen op elkaar af te stemmen en afwijkend gedrag af te keuren. Daar waar men vanwege de naam 'evangelisch' nu juist 'tolerantie' verwacht, is die vaak het minst aanwezig. De progressieve adventist zal het accent voornamelijk leggen op de persoonlijke vrijheid en persoonlijke keuzes die een christen kan en mag maken.

Wie zijn inzichten in een soort cursus vorm geeft moet een aantal keuzes maken. Een cursus moet in de eerste plaats informatief zijn, maar daarnaast kan nauwelijks vermeden worden hier en daar een kritische kanttekening te plaatsen en sommige zwakke punten in een bepaalde denkstroming aan te wijzen. Persoonlijke voorkeuren zijn dan haast niet te vermijden. In ieder geval kunt u altijd diepgang vinden op het internet door middel van de links in de tekst; zij verwijzen vrijwel zonder uitzondering naar gerenommeerde adventistische websites. Bovendien heeft een aantal hoofdstukken een 'excursus'. De excursus is geen verplichte cursusstof, maar geeft naast verdieping en kritische beschouwing, ook de mogelijkheid het onderwerp in een breder kader te zien.

De materie in dit boek kent maar één profijtelijke benadering: neem de tijd om te lezen, te overdenken, bijbelteksten na te slaan. Vermijd overhaaste conclusies of impulsieve afwijzing, en doe dit alles onder gebed. Mijn wens is dat u Gods zegen mag ondervinden bij het bestuderen van Gods Woord en het adventisme aan de hand van deze studies.

H.J. van der Kamp
Barendrecht, maart 2007